

Pedagogisch werkplan

BSO De Wingerd

juni 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord

1.1 Algemene inleiding pedagogisch werkplan

- 1 Klik doet wat met uw kind
- 2 Pedagogisch kader, beleid en werkplan

2.0 Locatiegerichte, praktische informatie over BSO De Wingerd

- 1 Specifiek aanbod bij BSO De Wingerd
- 2 Groepsindeling
- 3 Het gebruik van de ruimtes
- 4 Dagindeling
- 5 Aantal medewerkers in relatie tot het aantal kinderen en de opleidingseisen
- 6 Samenwerken en communiceren met de ouders
- 7 Informatieverstrekking
- 8 Oudercommissies

3.1 Uitwerking pedagogische visie

3.2 BSO De Wingerd: een plek waar kinderen zich thuis voelen

- 1 De kennismaking met de groep
- 2 Inrichting
- 3 Spelmateriaal
- 4 Dagritme
- 5 Voeding en dieet
- 6 Hygiëne en veiligheidsnormen
- 7 Ziekte
- 8 Ongeluk(jes)
- 9 Brandbeveiliging en brandoefening

3.3 Ontdekken van eigen talenten, eigen keuzes maken en zelfvertrouwen opbouwen

- 1 Zelfredzaamheid
- 2 Activiteiten

3.4 Deelnemen aan de samenleving: een positieve bijdrage leveren aan de omgeving

- 1 Bijzondere gebeurtenissen
- 2 Samen zijn, samen spelen
- 3 Culturele verschillen en identiteit
- 4 Natuurlijk buitenspelen

3.5 Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

- 1 Respect
- 2 Voorbeeldgedrag
- 3 Grenzen
- 4 Belonen en corrigeren
- 5 Oplossen van conflicten

4.0 Tot slot

Voorwoord

Dit is het pedagogisch werkplan BSO De Wingerd!

BSO De Wingerd is een BSO voor de kinderen die naar de basisschool gaan. De BSO is gehuisvest in de basisschool De Wingerd. Samenwerking met de basisschool past in de visie van Klik en is onderdeel van het Samenwijsbeleid, zoals dat binnen de gemeente Hilvarenbeek wordt uitgevoerd. Wij willen samen met de school kinderen een doorgaande lijn aanbieden in hun ontwikkeling en dichtbij hun eigen woonomgeving vóór en na schooltijd een plek bieden om te ontspannen! Zo kunnen de kinderen ook gebruik te maken van de mogelijkheden die de buurt of de woonkern biedt. De verbinding met het verenigingsleven maakt het mogelijk om het activiteitenaanbod voor de kinderen uit te breiden.

In De Wingerd zijn voldoende mogelijkheden om de kinderen uitdaging en aandacht te bieden in wisselwerking met kinderen van hun eigen leeftijd. Het terrein biedt zowel binnen als buiten de mogelijkheid om een grote diversiteit aan activiteiten aan te bieden.

Wij vinden een evenwichtige leeftijdsopbouw belangrijk voor de kinderen. Dat is dan ook de reden, waarom wij in eerste instantie de BSO alleen op dinsdag en donderdag van start laten gaan. Op die dagen zijn er voldoende kinderen aanwezig om een goed aanbod te kunnen doen! Zodra er ook op de andere dagen meer dan 5 kinderen zijn aangemeld, breiden wij het aanbod verder uit.

In dit pedagogisch werkplan treft u de informatie aan hoe wij binnen De Wingerd vorm en inhoud geven aan de manier waarop wij uw kind begeleiden!

1.1 Algemene inleiding pedagogisch werkplan

1.2 Klik doet wat met uw kind!

'Onze kinderen' willen we centraal stellen in onze samenleving in de eigen buurt of dorpskern. Dat is typerend voor het lokaal beleid in de gemeente Hilvarenbeek en in de kern Middelbeers van de gemeente Oirschot. Elk kind is het waard om de aandacht te krijgen die het nodig heeft om zich te ontwikkelen tot een puber dat met een positief gevoel zijn toekomst tegemoet kan gaan!

Ouders, scholen, Klik Kinderopvang, de gemeente en vele andere organisaties in de samenleving stellen 'onze kinderen' daarom centraal en werken intensief met elkaar samen. In de eerste jaren dat kinderen opgroeien, vormt zich geleidelijk de basis van het volwassen zijn. We leren ze kijken naar de wereld om ons heen. We laten ze zien hoe ze zich kunnen bewegen in onze maatschappij. We geven ze een plek in onze samenleving. Het is daarom belangrijk dat we samen een doorgaande lijn bieden in de opvoeding van kinderen. Dat we samen de kinderen 'begeleiden' naar de volwassenen van de toekomst.

Ook Klik 'doet wat met uw kind'. Klik denkt, doet en handelt zo dat het kind centraal staat, samen met ouders en samenwerkingspartners. Klik draagt bij in de begeleiding van kinderen, op weg naar volwassenheid, vanaf dat ze baby zijn totdat ze naar de middelbare school gaan (van 0 tot ongeveer 12 jaar). In de begeleiding van de kinderen gaan we uit van een aantal pedagogische competenties en kernwaarden. Deze kernwaarden, die Klik gebruikt om de kwaliteit van het werk te toetsen, komen in dit werkplan aan de orde.

1.3 Pedagogisch kader, beleid en werkplan

In aansluiting op de missie en visie van Klik is het pedagogisch kader beschreven van kinderopvang, buitenschoolse opvang en het peuterspeelzaalwerk. Dit kader vormt de basis voor het handelen van de medewerkers en vormt de leidraad voor de jaarplannen die we per vestiging opstellen. 'Wat houdt kinderen bezig?' staat centraal, in plaats van 'Hoe houden wij kinderen bezig?'.

Kernwaarden van Klik

Onderdeel van het opgestelde pedagogisch kader zijn de kernwaarden van Klik.

'We ontvangen kinderen in een veilige omgeving. Vanuit deze basis ontdekken kinderen op een plezierige manier hun **talenten en mogelijkheden**. Ze leren eigen keuzes maken. Ze bouwen **zelfvertrouwen** op. Daarmee kunnen ze met een gerust hart deelnemen aan de samenleving. Hier leveren alle kinderen een positieve bijdrage aan mensen en hun omgeving. Zo leren we kinderen **verantwoordelijk** om te gaan met zichzelf én met anderen.'

De manier van werken bij Klik is gebaseerd op vier pedagogische competenties:

Kinderen krijgen de ruimte om op hun eigen wijze en in hun eigen tempo de wereld te verkennen. De medewerkers van Klik spelen zoveel mogelijk in op deze behoefte tot ontwikkeling en ontdekken van kinderen door een omgeving te bieden die enerzijds uitdaagt, maar tegelijkertijd veiligheid biedt. Het welbevinden van de kinderen is daarbij het belangrijkste. Daarom is de manier van werken gebaseerd op vier pedagogische competenties.

Sociaal-emotionele veiligheid

Een veilige basis, een "thuis" waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn, zodat ze zich sociaal ontwikkelen en hun zelfstandigheid bevorderd wordt. Kortom kinderen moeten zich prettig voelen.

Persoonlijke competentie

Respect voor het unieke van ieder kind. Mogelijkheden bieden om kinderen zelfvertrouwen te laten ontwikkelen en een positief zelfbeeld te vormen.

Sociale competentie

Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen dus een prima basis om aan hun sociale competenties te werken.

Overdracht van normen en waarden

Kinderen op een natuurlijke manier leren omgaan met waarden en normen.

In hoofdstuk 2 kunt u lezen hoe wij praktisch te werk gaan. Om een mooie Klik te krijgen, maken wij in hoofdstuk 3 een koppeling met de kernwaarden van Klik en de pedagogische competenties, met de inhoud van ons werk. In dit hoofdstuk komen de pedagogische competenties weer aan bod en de praktische vertaalslag die we maken.

2.0 Locatiegerichte, praktische informatie

2.0 Locatiegerichte, praktische informatie over BSO De Wingerd

2.1 Specifiek aanbod bij BSO De Wingerd

Buitenschoolse opvang De Wingerd biedt naschoolse opvang aan maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4 jaar oud tot 13 jaar. De ruimtes voor de buitenschoolse opvang bevinden zich in de basisschool De Wingerd.

Bij de start op 1 september 2015 is de BSO geopend op dinsdag- en donderdagmiddag.

Op het moment dat er op een andere werkdag meer dan 5 kinderen zijn aangemeld, dan wordt de BSO ook op die dagen aangeboden! In overleg met de ouders, die hun kind op maandag, woensdag of vrijdag aangemeld hebben, wordt hun kind bij één van de BSO's in Hilvarenbeek geplaatst. Bij de start is nog geen vraag naar opvang vóór schooltijd. Mocht die vraag komen dan spelen wij daar ook op in!

Tijdens vakantieperiodes werken we samen met de BSO's in Hilvarenbeek. Als de kinderen zich hebben ingeschreven voor de vakantie-opvang dan krijgen zij een spetterend vakantieprogramma aangeboden! Dit wordt altijd voorafgaand aan de vakantie met de ouders gecommuniceerd. Op de website van Klik is minimaal zes weken voorafgaand aan een schoolvakantie het vakantieprogramma terug te vinden!

2.2 Groep

De groep waarin de kinderen geplaatst worden bestaat maximaal uit 20 kinderen. Deze basisgroep wordt begeleid door een pedagogisch medewerker van de BSO. Soms is er ondersteuning van een extra volwassene ter versterking van het activiteitenaanbod. Als er meer dan 10 kinderen aanwezig zijn dan wordt een tweede pedagogisch medewerker ingezet.

Het aanbod aan de kinderen is gericht op een uitdagende zinvolle vrijetijdsbesteding, waarbij uiteraard volop aandacht is voor het welbevinden van de kinderen die aan onze zorg zijn toevertrouwd. De kinderen krijgen een uitdagend activiteitenaanbod waar ze zelf voor gekozen hebben.

Kinderparticipatie en workshop gericht werken zijn twee kernwoorden. Het individuele kind is voor ons binnen de groep erg belangrijk. Wij grijpen elk moment aan om met haar of hem in contact te komen door middel van spelen, activiteiten en gesprekken.

2.3 Het gebruik van de ruimtes

De Wingerd is gevestigd in het hart van Esbeek. Wij maken daar gebruik van lokaal, de centrale hal en de buitenspeelplaatsen. Van de keukens maken we met de kinderen alleen gebruik als er een keukenactiviteit ingepland is waarbij een volwassene aanwezig is. De ruimtes zijn ideaal om met de kinderen in kleine groepen te werken.

2.4 Dagindeling

Na schooltijd komen de kinderen vanaf groep 3 zelf naar de ruimte van de BSO. De jongste kinderen worden uit de klas gehaald.

De kinderen wassen eerst hun handen. Dan krijgen de kinderen iets te eten en te drinken. Dit is ook het rustmoment waarop kinderen hun verhaal van de schooldag laten doen of vragen wat hen bezig houdt.

Vervolgens bieden we meestal twee activiteiten aan. Wij stimuleren de kinderen om mee te doen. De kinderen die niet aan een activiteit deel willen nemen, mogen vrij spelen.

Rondom vijf uur krijgen de kinderen vaak trek om iets te eten. Dan krijgen de kinderen fruit of iets hartigs. Daarna willen de kinderen meestal vrij spelen totdat zij weer opgehaald worden.

2.5 Aantal medewerkers in verhouding tot het aantal kinderen en opleidingseisen

Voor het aantal kinderen in relatie tot het aantal pedagogisch medewerkers hanteren wij de normen zoals die vastgelegd zijn in de CAO Kinderopvang: Eén pedagogisch medewerker per 10 aanwezige kinderen. Als er conform de beroepskracht-kind-ratio slechts een pedagogisch medewerker in het

gebouw aanwezig is, dan is ondersteuning van deze beroepskracht door een andere volwassenen in geval van calamiteiten geregeld. Tot minimaal 17:30 uur is er een leerkracht als achterwacht. Op dinsdag is Danielle de huishoudelijk medewerkster van school tot 18:30 in het gebouw aanwezig. Op donderdag kan de pedagogisch medewerker bij calamiteiten een beroep doen op personeel van BSO de Driehoek. Deze BSO is op enkele minuten rijden van BSO de Wingerd gevestigd. Zij zijn te bereiken op 013-2100109. Vanaf 17:30 uur worden de kinderen door de ouders opgehaald dus zijn er geregeld volwassenen aanwezig in het geval van calamiteiten.

Voor de buitenschoolse opvang geldt dat er gedurende de reguliere schoolweken het voor een half uur per dag toegestaan is, om minder pedagogisch medewerkers in te zetten dan volgens de BKR vereist is. Tijdens schoolvakanties of andere vrije dagen is dat voor 3 uur per dag toegestaan. Tijdens pauzes of bij aanvang of eindtijd kunnen er minder beroepskrachten aanwezig zijn, maar nooit minder dan de helft van het afgesproken aantal pedagogisch medewerkers. Indien er wordt afgeweken van de beroepskracht-kindratio en er is op dat moment slecht één pedagogisch medewerker in het kindcentrum, dan is er tenminste één andere volwassenen in het kindcentrum aanwezig. Bij BSO de Wingerd wordt opvang geboden op schooldagen. Op dat moment is altijd personeel van school aanwezig. Hierdoor is er altijd een andere volwassenen in het kind-centrum aanwezig. Als BSO de Wingers open is op schoolvrije dagen dan is op dat moment een stagiaire aanwezig als extra volwassene mocht er op dat moment geen stagiaire aanwezig zijn dan werkt er iemand van Klik Kinderopvang op kantoor bij BSO de Wingerd om er zorg voor te dragen dat er altijd en extra persoon aanwezig is.

De opleidingseisen die Klik van de pedagogisch medewerkers verlangt, zijn minimaal op MBO niveau en komen overeen met de wettelijke bepalingen en die van de cao Kinderopvang. Voor de BSO streven wij ernaar dat er in ieder geval ook medewerkers zijn, die een erkende opleiding hebben gericht op bewegen, sport, kunst of cultuur.

Wij rekenen het tot onze verantwoordelijkheid stagiaires een plaats te bieden zodat ze ook in de praktijk gevormd worden. De Wingerd biedt dan ook een stageplaats aan. Stagiaires zijn pedagogisch medewerkers in opleiding. Zij worden opgeleid tot zelfstandige competente medewerkers. Naar gelang de opleiding zal de stagiaire allerlei taken en werkzaamheden verrichten en krijgt zij de gelegenheid om de opdrachten behorende bij de competenties uit te voeren.

In principe worden zij 'boventalig' ingezet. Afhankelijk van de vorderingen c.q. competenties van de stagiaire en de situatie waar de opleiding plaats vindt zijn er omstandigheden die uitnodigen om de stagiaire in de gelegenheid te stellen haar zelfstandigheid te toetsen.

2.6 Samenwerken en communiceren met de ouders!

Samenwerking en een goede communicatie met de ouders is belangrijk om het kind dat te bieden wat het nodig heeft. Daarom is het van belang dat we van elkaar weten hoe we denken over opvoeding en opvang en dat we elkaar respecteren. Elk kind is uniek. Elk kind maakt een volledig eigen ontwikkeling door. Niemand is beter op de hoogte van het wel en wee van zijn eigen kind dan de ouder. Daarom beschouwen wij de inbreng van de ouder als onmisbaar.

Door de ouder te laten participeren in de buitenschoolse opvang wordt ons werk compleet: *de manier waarop we ons vak uitoefenen en onze pedagogische aanpak krijgen zo een meerwaarde*. Het is van belang dat de ouder de gelegenheid krijgt om zijn wensen met betrekking tot het kind over te dragen aan de pedagogisch medewerker en dat de pedagogisch medewerker de gelegenheid krijgt om de ouder te informeren over de tijd dat het kind bij de BSO is geweest. We willen graag de thuissituatie, de schoolsituatie en de buitenschoolse opvang voor het kind zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Bijzonderheden kunnen de ouders en wij ook digitaal via ouderportaal of via de mail doorgeven.

De ouder is deskundig wat betreft zijn eigen kind en mag ten aanzien van de wijzen van opvang, binnen het kader van het pedagogisch beleid, verwachten dat de pedagogisch medewerker serieus ingaat op zijn verzoek. Wat betreft het belang van de andere kinderen en het belang van de groep, is de pedagogisch medewerker deskundig vanuit haar ervaring en opleiding. Wij gaan graag met u in gesprek:

- tijdens de dagelijkse overdracht bij halen en brengen;
- bij ouderavonden;
- bij de jaarlijkse 10 minutengesprekken;
- op aanvraag een individueel gesprek.

door.

2.7 Informatieverstrekking

De kinderopvang als dienstverlening is steeds in beweging en de ouders hebben recht op informatie over veranderingen en alles rondom de opvang en verzorging van het kind. Wij houden de ouders regelmatig op de hoogte van allerlei organisatorisch nieuws en activiteiten.

De informatie wordt op de verschillende manieren verstrekt:

- Website

Deze wordt steeds up to date gehouden met nieuws over de locatie en activiteiten;

- Nieuws van Klik

Klik brengt regelmatig digitale informatie uit over belangrijke zaken en eventuele wijzigingen met betrekking tot de organisatie van Klik.

- Nieuwsflits

Deze wordt per locatie gemaakt door de pedagogisch medewerkers met daarin groepsnieuws.

- Ouderavonden

Een (paar) keer per jaar wordt er een gezamenlijke ouderavond georganiseerd, waarbij we met de ouders van gedachten willen wisselen over een relevant pedagogisch onderwerp of ontwikkelingen. De aanwezige ouders worden in de gelegenheid gesteld op de inhoud van de avond te reageren. Verder kunnen er avonden georganiseerd worden door derden, te bedenken valt aan bijvoorbeeld thuiszorg of de GGD, met onderwerpen die relevant zijn voor onze doelgroep.

- 10 minutengesprekken

Op aanvraag van de ouder of vanuit het team is er een mogelijkheid om een 10-minutengesprek te hebben.

2.8 Oudercommissie

Klik vindt medezeggenschap heel belangrijk om een goede interactie en feedback te krijgen tussen ouders en de organisatie op vestigingsniveau en op niveau van de totale organisatie. Daarom stimuleren wij de participatie in de oudercommissies.

Bij de start is er nog geen oudercommissie gevormd. Wij doen een beroep op de ouders om ons feedback te geven door te participeren in de oudercommissie.

De oudercommissies vergaderen meestal samen en hebben frequent overleg met de eigen pedagogisch manager of in geval van De Wingerd wordt dit met Katja Timmermans, die niet alleen pedagogisch manager is van de Vlinderakker in Biest Houtakker, maar ook het team van de BSO De Wingerd begeleidt.

De oudercommissies komen regelmatig bij elkaar en worden betrokken bij de ontwikkelingen op de eigen locatie rondom het pedagogisch beleid, beleid t.a.v. veiligheid, gezondheid en hygiëne, klachten en ontevreden opmerkingen, uitbreiding, GGD-controles enz.

Voor de oudercommissie zijn we altijd op zoek naar nieuwe betrokken ouders, de pedagogisch medewerkers op de groep kunnen u in contact brengen met hen.

3.0 Uitwerking van de pedagogische visie

3.1 BSO De Wingerd: een plek waar kinderen zich thuis kunnen voelen!

Klik zorgt voor een veilige leefomgeving voor kinderen. De omgeving biedt geborgenheid en houvast aan kinderen en maakt de wereld hanteerbaar. Deze kernwaarde is voorwaardenscheppend voor andere kernwaarden. Het maken van eigen keuzes bijvoorbeeld, ondersteunen wij onder meer met de inrichting van de ruimtes. De inrichting helpt kinderen overdachte en doelbewuste beslissingen te nemen tijdens het vooruitkijken. De kaders worden natuurlijk bepaald door veiligheidsmaatregelen en hygiëne maatregelen volgens de afspraken binnen Klik en afgestemd op de leeftijd van de kinderen.

Deze kernwaarde heeft alles te maken met het vinden van een plek om op te groeien. Wij bieden kinderen een veilige basis, een 'thuis' waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn. De pedagogisch medewerker heeft een goed contact met het kind en creëert een open sfeer, waardoor het kind vertrouwen in haar en in de andere kinderen krijgt. Wat we hiermee willen bereiken is *sociaal-emotionele veiligheid*.

Voor het bereiken van sociaal-emotionele veiligheid is het opbouwen van vertrouwde relaties, met de kinderen en tussen de kinderen onderling en met de teamleden van De Wingerd van belang:

- in de overgangsfase van de 'oude' BSO naar De Wingerd de 'nieuwe' kinderen goed met elkaar in contact te brengen. Ook al kennen de kinderen elkaar meestal al van de school, toch is er specifieke aandacht voor het uitbouwen van de nieuwe groepsrelaties. Vooral van toepassing als de kinderen van kindcentrum de Driehoek naar Basisschool de Wingerd gaan.
- de kinderen, die vier jaar worden en de nieuw aangemelde kinderen gaan een paar keer vooraf naar BSO De Wingerd om te wennen aan de nieuwe omgeving, die De Wingerd biedt; Vooraf vindt er een intake plaats.
- Kinderen bouwen samen een vertrouwde relatie op met bijvoorbeeld naamspelletjes, praten over thuis en over de activiteiten en gebeurtenissen op de groep of op school.

3.1.1 De kennismaking met de groep

Als het kind voor het eerst naar de buitenschoolse opvang komt zonder dat het voorheen al gebruik gemaakt heeft van de dagopvang dan vindt er altijd een intakegesprek plaats waarbij ouders en kind kennis kunnen maken met de mentor van het kind. Tijdens dit gesprek wordt de basis gelegd voor het vertrouwen van de ouder in een goede opvang van het kind. Er wordt geïnformeerd naar alle zaken die belangrijk zijn om te weten van het kind en de thuissituatie. Hoe wil het kind getroost worden, hoe reageert het kind op bepaalde situaties en is het kind ergens bang voor, is er sprake van medicijngebruik etc. De ouder krijgt uitleg over de gang van zaken bij de buitenschoolse opvang waar het kind geplaatst wordt. Er worden over en weer afspraken gemaakt.

Beleid over het gebruik van buitenschoolse opvang tijdens extra dagdelen

Mochten ouders willen dat hun kind een extra dagdeel komt, dan wordt er als eerste gekeken of het in de eigen groep mogelijk is. Wanneer dit niet mogelijk is, is er geen mogelijkheid om het kind extra op te vangen op deze locatie.

Wanneer een locatie groter is en er zijn meerdere stamgroepen, dan is er de mogelijkheid dat een kind in een andere stamgroep/basisgroep geplaatst wordt binnen de locatie. Hiervoor vragen wij schriftelijke toestemming van ouders.

De opvang tijdens extra dagdelen is hetzelfde als tijdens de dagdelen dat het kind normaal gesproken komt.

3.1.2 Inrichting

BSO De Wingerd is zo ingericht dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Maar tegelijkertijd biedt de inrichting de kinderen in alle opzichten de ruimte om de wereld om hen heen te ontdekken. De ruimtes zijn divers. Hier maken ze dan ook optimaal gebruik van. Zo knutselen ze er, maken er hutten, doen er gezelschapspelletjes of zitten gezellig met elkaar te kletsen. In de keuken komen de kinderen alleen als ze mee doen aan kookactiviteiten. Dit is heel divers, van koekjesbakken tot macaroni maken. Daarnaast is er ook nog een grote buitenruimte, die direct aan het lokaal grenst waar de kinderen gebruik van maken. Hier zijn de kinderen vaak vrij aan het spelen en benutten de ruimte dan ook optimaal. Maar buiten worden er ook activiteiten aangeboden. Het is leuk om samen diertjes te zoeken of een spelletje 'levend stratego' te doen.

3.1.3 Spelmateriaal

Bij aanschaf van materialen is gekeken naar de multifunctionaliteit van spullen en wordt er bij De Wingerd veel aangeschaft in samenspraak met de kinderen. Bij De Wingerd is spelmateriaal dat aansluit bij de verschillende ontwikkelingsfasen en ontwikkelingsgebieden aanwezig.

Het speelgoed daagt de kinderen uit om samen te spelen of biedt juist de mogelijkheid om individueel te spelen. Bij De Wingerd zorgen we ervoor dat de activiteiten en het spel aansluiten bij zowel de ontwikkeling van de kinderen als bij de belevingswereld van de kinderen.

Bijvoorbeeld: lego om te bouwen, verkleedkleden om rollenspellen mee te doen, knutselen en een sportactiviteit.

3.1.4 Voeding en dieet

Ook bij de BSO hebben wij vaste tijden waarop we gezamenlijk eten en/of drinken. Het gaat hierbij niet alleen om het eten en drinken maar ook om het contact met elkaar. Als kinderen uit school komen dan staat er drinken en iets lekkers klaar. Hebben de kinderen behoefte om op verhaal te komen bij de pedagogisch medewerker en met vriendjes of vriendinnetjes dan is hier de mogelijkheid voor. Er zit op dat moment altijd een pedagogisch medewerker klaar voor een praatje. Buiten deze gezamenlijke momenten kunnen kinderen aangeven of zij meer en op andere momenten willen drinken. Hier wordt geen grens aan gesteld, de behoefte aan drinken kan per kind verschillen.

Fruit eten

Naast dat kinderen vaak wat fruit meenemen naar school wordt 's middags op de bso ook fruit aangeboden. Zij hebben de vrije keuze om hiervan te pakken. Dit is over het algemeen fruit van het seizoen.

Traktaties

Als een kind jarig is dan wordt daar extra aandacht aan besteed. De meeste kinderen kiezen er niet voor om te trakteren op de BSO, kinderen trakteren vaak ook al op school. De pedagogisch medewerkers zorgen er wel voor dat de kinderen regelmatig iets lekkers krijgen.

Snoepen

De keuze om (thuis) te snoepen laten we aan de ouders, maar op de buitenschoolse opvang kiezen we bewust voor gezond 'snoep', weinig zoet en mager beleg en zo min mogelijk kleurstoffen. Afwisseling voor de ontwikkeling van de smaak en het binnenkrijgen van verschillende voedingsstoffen is erg belangrijk. Met feestdagen en in de feestweek kunnen we een uitzondering maken.

3.1.6 Hygiëne en veiligheidsnormen

Met betrekking tot de veiligheid en hygiëne handelen we volgens protocollen uit het 'Handboek Kwaliteit'.

Wij voeren jaarlijks de risico inventarisatie voor veiligheid en gezondheid uit. Jaarlijks controleert de GGD; de rapportage hiervan is ter inzage op de website te vinden. In de avonduren of zoveel mogelijk op momenten dat er geen kinderen aanwezig zijn wordt er schoongemaakt. Verder worden alle ruimtes dagelijks geventileerd en mag er binnen de kinderopvang niet worden gerookt!

Risico's inventariseren:

Er is een checklist zodat we kunnen noteren wie, wat, waar en welke actie ondernomen is. We maken elke dag een rondje in en om het gebouw om te weten welke risico's er zijn en wat we eraan kunnen doen.

3.1.7 Ziekte

Een kind is ziek wanneer het in tegenstelling tot zijn/haar normale doen, niet kan deelnemen aan de dagelijkse gang van zaken in de opvang. Bij de groepsopvang kan het niet de aandacht krijgen die het nodig heeft, zonder dat het ten koste gaat van de aandacht voor de andere kinderen in de groep.

De richtlijnen van de GGD worden door de pedagogisch medewerkers gehanteerd bij het bepalen of een kind bij ziekte thuis dient te blijven. Wanneer het kind gedurende de dag op de buitenschoolse opvang ziek wordt zal de ouder telefonisch ingelicht worden.

In samenspraak met het kind en ouder bepalen de pedagogisch medewerkers wat op dat moment in het belang van het kind en van de groep de beste oplossing is. Is het kind echt niet in orde of denken we dat het kind koorts (bij deze leeftijd tempen we de kinderen niet omdat ze dit op deze leeftijd te intiem vinden) heeft dan overleggen we met de ouders of ze het kind komen halen.

De kinderopvang valt vanaf november 1999 onder de infectiebestrijding wet. Dit betekent dat we verplicht zijn om bepaalde besmettelijke ziektes zoals bijv. diarree, geelzucht en huidandoeningen te melden bij de GGD. Is er sprake van een besmettelijke ziekte dan maken we dit altijd kenbaar via schriftelijke informatie hierover op de toegangsdeur.

Indien nodig informeren we de ouders via een brief. Met betrekking tot ziekten zijn de door de GGD gestelde richtlijnen en aanbevelingen voor ons uitgangspunt van handelen. Het toedienen van medicijnen gebeurt alleen op doktersadvies, waarna het formulier '*Ouderverklaring medicijnverstrekking*' ingevuld en door de ouder ondertekend dient te worden. Zie voor meer informatie het protocol '*Omgaan met zieke kinderen*'.

3.1.8 Ongeluk(jes)

In de ontdekkingsdrang van het kind kan een ongelukje in een klein hoekje zitten. Wanneer het kind op de buitenschoolse opvang een ongeval krijgt, zullen we afhankelijk van de ernst ervan, stappen ondernemen. Er bevindt zich een EHBO trommel waarvan de inhoud afgestemd is op de GGD voorschriften en een informatiewijzer met betrekking tot de meest voorkomende kinderziektes en EHBO instructies. Per kwartaal vindt er een inventarisatie plaats van de EHBO dozen en deze worden waar nodig aangevuld. Er is een GGD wijzer aanwezig, die gebruikt kan worden als naslagwerk bij vragen die betrekking hebben op de gezondheid van kinderen, hun gedrag, de opvoeding of gezinssituatie.

Verschillende pedagogisch medewerkers hebben de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Elke pedagogisch medewerker volgt een cursus kinder-EHBO en jaarlijks volgt er een herhalingsles.

3.1.9 Brandbeveiliging en brandoefening

De buitenschoolse opvang heeft een vergunning van de brandweer. Dit betekent dat aan alle brandveiligheidseisen van de brandweer is voldaan. Aanvullend op deze eisen bestaat er een calamiteitenplan waarin uitgebreide instructies vastgelegd zijn aangaande een brand- en ontruimingsplan. De pedagogisch medewerkers zijn hiervan op de hoogte. Verschillende pedagogisch medewerkers hebben de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Jaarlijks wordt er een ontruimingsoefening gehouden.

3.2 Ontdekken van eigen talenten, eigen keuzes maken en zelfvertrouwen opbouwen

Ontdekken van je eigen talenten

Klik stimuleert het onbewuste leerproces van kinderen actief en positief. Dit doen we vanuit de gedachte dat het voor ieder kind prettig is om vanuit zijn eigen kracht bezig te zijn. Naarmate een kind ouder wordt zie je steeds beter welke talenten een kind bij zichzelf ontdekt. Als pedagogisch medewerker speel je hierop in, actief en positief.

Eigen keuzes maken

Klik medewerkers ondersteunen spelenderwijs de ontwikkeling in het maken van eigen keuzes. Eigen keuzes kunnen maken is een belangrijk onderdeel van het zelfstandig worden. Klik medewerkers stimuleren het leren maken van keuzes door met de kinderen in gesprek te gaan, door observeren en door minimaal eenmaal per maand met de kinderen in een kinderraadvergadering hun wensen en verlangens te bespreken.

Zelfvertrouwen opbouwen

Klik vindt het belangrijk dat pedagogische medewerkers aandacht hebben voor wat een kind doet met zijn eigen talenten. Het uitgangspunt is dat als een kind zijn eigen talenten goed kan benutten het in staat is om zelfvertrouwen op te bouwen. In de ontwikkeling van een kind zijn er heel veel klein stapjes vooruit, die waardering verdienen. Het kind ontvangt van de medewerkers de waardering die het verdient. Meer waardering voor je talenten zorgt voor meer zelfvertrouwen.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met een 'plek om te spelen en te ontdekken'. Kinderen hebben de natuurlijke neiging om al spelend de wereld om hen heen te ontdekken. In dat spel en in de omgang met volwassenen en kinderen om hen heen, ontwikkelen kinderen zich. Klik helpt kinderen om hun *persoonlijke competenties* te ontwikkelen.

Wij vinden het belangrijk om ieder kind als individu te zien en te aanvaarden zoals het is. Ieder kind is anders en ieder kind heeft een andere achtergrond. Wij respecteren deze achtergrond en accepteren hiermee het kind.

Wij benaderen kinderen positief, welwillend en zorgzaam en moedigen het zoveel mogelijk aan in wat het onderneemt. Jonge kinderen hebben het nodig om bevestigd te worden in hun kunnen; dat geeft hen zelfvertrouwen. We laten kinderen eigen keuzes maken, conflicten zoveel mogelijk zelf oplossen waarbij de pedagogisch medewerkers een begeleidende rol heeft.

We hebben met veel verschillende kinderen te maken, ieder met hun individuele behoeften. Wij vinden het belangrijk om naast de sociale vaardigheden ook de individuele ontwikkeling bij kinderen te stimuleren.

3.2.1 Zelfredzaamheid

Het resultaat van spel en activiteiten is van secundair belang, de kennismaking met het materiaal en het gezellig (samen) bezig zijn staan voorop. Bij creativiteit gaan wij uit van de ontdekkingsdrang, de kennismaking met het materiaal, ervaring en beleving van het kind. De pedagogisch medewerkers zijn terughoudend met helpen, voordoen of ingrijpen. Zij zullen het kind ondersteunen door het te helpen het zelf te doen. Op deze manier groeit het zelfvertrouwen van het kind. We vragen het kind ook mee te helpen bij het opruimen van het speelgoed, op- en afruimen van de tafel.

3.3.2 Activiteiten

Kinderen bij de buitenschoolse opvang kunnen steeds kiezen uit verschillende activiteiten. We bieden meerdere activiteiten op een middag. Bij De Wingerd kunnen ze naast georganiseerde activiteiten ook kiezen voor vrij spel. Doel is wel dat we kinderen zinvol met hun vrije tijd leren omgaan. De activiteiten, workshops en cursorisch aanbod is zo samengesteld dat kinderen allerlei mogelijkheden kunnen ontdekken en uitproberen, om zo eigen interesse te ontwikkelen en te ontdekken waar hun talenten liggen. Of het nu creatief, sportief, expressief of natuurlijk is. Allemaal stapjes om als zelfverzekerd en succesvol burger in de maatschappij te komen staan.

Één middag in de week komt er een sportfunctionaris van de gemeente naar de BSO om de kinderen gerichte sportactiviteiten aan te bieden.

3.3 Deelnemen aan de samenleving en positieve bijdrage leveren aan de omgeving

Deelnemen aan de samenleving

Klik wil, net als ouders en samenwerkingspartners dat doen, kinderen de vele aspecten van een positieve leefgemeenschap meegeven. We leven in een moderne, vaak hectische, prestatiegerichte samenleving. Een kind leert al snel dat zijn eigen welbevinden sterk afhankelijk kan zijn van de vriendschapsrelaties met andere kinderen en volwassenen om hem heen. Naar elkaar leren luisteren en aandacht hebben voor de ander is een vertrekpunt om kinderen en volwassenen bij elkaar te brengen. Je ontmoet elkaar thuis, bij Klik en wanneer je er op uit gaat.

Positieve bijdrage leveren aan de omgeving

Kinderen zijn nieuwsgierig en ontdekken in de kleinste hoekjes, de kleinste spinnetjes. Deze ontdekkingsdrang bij kinderen wil Klik vast houden door de natuurlijke leefomgeving een belangrijke plaats te bieden in het dagelijks aanbod. Voor de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen staat het onomstotelijk vast dat buiten zijn en buiten spelen een must is. Het contact met de natuur is voor heel wat kinderen niet meer vanzelfsprekend. Door van jongsaf aan de waarde van de natuur te kennen, zal een kind ook gemakkelijker leren een positieve bijdrage te leveren aan de omgeving.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met 'een plek om samen te leven'. Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen een prima basis om aan hun *sociale competenties* te werken.

De sociale ontwikkeling van kinderen is een belangrijk onderdeel van het groeien naar volwassen zijn. Daar helpen wij kinderen graag bij. Ieder mens komt in contact met anderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich prettig voelen in deze contacten en leren omgaan met diverse situaties, hoe moeilijk dit soms ook is. Kenmerkend voor kinderen is dat zij in toenemende mate zelfstandig deelnemen aan hun omgeving.

Binnen Klik leren we kinderen deel te zijn van een groep. We leren ze samen delen/spelen/ervaren/werken/ruzie maken, opkomen voor zichzelf, aangeven wat prettig is en wat niet. We leren ze kiezen, zelfredzaam te zijn, om te gaan met belonen en corrigeren.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.3.1 Feestdagen

Er worden regelmatig feesten gevierd bij BSO De Wingerd. Samen feest vieren schept een band en geeft een gezellige sfeer. We besteden aandacht aan de jaarlijks terugkerende feestdagen zoals Sinterklaas, Kerst en Carnaval. Van de verjaardag van het kind en het afscheidsfeest wordt één keer in de maand gezamenlijk gevierd; in de zogeheten "feestweek".

3.3.2 Samen zijn, samen spelen

Doordat kinderen met elkaar in een groep opgroeien is er veel aandacht voor samen dingen doen; samen feestvieren, samen eten en drinken, samen spelen, samen opruimen etc. In de groep wordt zoveel mogelijk ruimte gelaten voor en rekening gehouden met ieder kind, zonder dat de andere kinderen daardoor in de verdrukking komen.

Kinderen leren rekening te houden met elkaar. We zien, door de regelmatige omgang met elkaar, dat er relaties tussen kinderen ontstaan, waar ze veel plezier en houvast aan beleven.

Uitgangspunten bij het opstellen van bepaalde groepsregels zijn: sociaal samenzijn, bescherming van het kind, elkaar helpen, elkaar geen pijn doen, elkaar troosten, rekening houden met elkaar.

Dit doen we als volgt;

Leren deel te zijn van een groep:

- samen delen, spelen en werken
- samen ervaren
- opkomen voor jezelf

- aangeven wat prettig is en wat niet
- leren ruzie maken
- leren kiezen
- leren zelfredzaam te zijn

3.3.3 Culturele verschillen en identiteit

Kinderen komen uit verschillende gezinnen. Hierdoor hebben ze thuis andere gewoontes, taal, waarden en normen aangeleerd. Hier is respect voor. Alle kinderen zijn welkom. Dit zie je aan de ruimte, vieringen en bejegening van kinderen en ouders. Ook is er aandacht voor;

- de rol van taalverschillen
- het verschil in waarden en normen
- het gesprek open te houden tussen ouders en pedagogisch medewerker.

3.3.4 Buitenspelen

Als het weer het maar even toelaat, gaan de kinderen van de BSO vaak buitenspelen. In de eerste plaats omdat de kinderen het leuk vinden! Maar ook omdat het gezond is, goed voor de ontwikkeling van de grove motoriek en sociale vaardigheden.

We willen vanuit Klik kinderen graag kennis laten maken met de rijkdom van de natuur. Respect krijgen voor alle natuur om hen heen.

3.4 Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

Ontwikkelen van verantwoordelijkheidsgevoel vindt Klik belangrijk. Vanuit een veilige leefomgeving, met stimulerend aanbod, maken kinderen steeds vaker en meer keuzes. Ze leren om op te komen voor zichzelf en krijgen daarin stap voor stap de mogelijkheid om verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor de andere kinderen binnen de groep te ontdekken. Zo leren kinderen vanzelf aan hoe ze een verantwoordelijke rol kunnen innemen binnen de samenleving.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met 'een plek waar kinderen in contact komen met anderen'. Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen een prima basis om aan hun *sociale competenties* te werken (zie ook vorige paragraaf).

In de omgang met kinderen binnen de kinderopvang zijn we voortdurend bezig met het overbrengen van de competenties die te maken hebben met *waarden en normen*. Met waarden bedoelen we dingen die we in de omgang met de kinderen belangrijk vinden. De norm is de gedragsregel die uit die waarde voortkomt.

Bij Klik nemen we deze kernwaarde serieus. We besteden aandacht aan 'voorbeeldgedrag', 'groepsregels', 'het oplossen van conflicten' en aan 'culturele verschillen en identiteit'.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.4.1 Respect

Bij Klik Kinderopvang kunnen kinderen zichzelf zijn. Samenspelen met andere kinderen en volwassenen maakt hen vertrouwd met de spelregels van samenleven. Wij benaderen het kind met respect. Respect voor:

- zijn behoeften op het gebied van verzorging, aandacht en genegenheid
- zijn ontwikkelingsdrang
- zijn wil om te leren en te ontdekken
- zijn mogelijkheden te leren verkennen om eigen verantwoordelijkheid te dragen en zelfredzaam te worden
- zijn wens om zich prettig en veilig bij ons te voelen

Kortom, aandacht voor ieder kind als individu, met zijn eigen karakter en wil, met de leuke eigenaardigheden en bijzonderheden. Kinderen komen het best tot ontwikkeling als ze zich veilig en op hun gemak voelen. Onze pedagogisch medewerkers zorgen voor het welbevinden van kinderen en begeleiden hen bij het spelend leren en ontdekken van de wereld. Ze hebben daar letterlijk en figuurlijk de ruimte voor nodig.

3.4.2 Voorbeeldgedrag

Wij vinden respect, betrokkenheid en begrip voor elkaar, belangrijke waarden.

Voorbeeld zien doet volgen. Daarom is het belangrijk dat we ons als volwassenen ervan bewust zijn wat we doen, wat we zeggen en hoe we ons gedragen in bijzijn van het kind. Er zijn altijd meerdere pedagogisch medewerkers die deel uitmaken van een team. Dit betekent dat er altijd een sociale controle is tussen de pedagogisch medewerkers onderling. Kinderen zijn gevoelig en pakken verbale en non-verbale communicatie snel op. We leren het kind met respect om te gaan met materialen van hen zelf en dat van een ander.

Voorbeeld:

- *niet gooien met spullen, want dan gaan ze stuk en je kunt een ander verwonden;*
- *een bouwwerk van een ander kind stukmaken is niet grappig;*
- *boeken zijn om te lezen en niet om de blz. uit te scheuren etc.*

3.4.3 Grenzen

We stellen grenzen in initiatieven van het kind wanneer:

- een activiteit gevaarlijk is voor het kind,
- het een activiteit is waarbij meer hulp van een pedagogisch medewerker nodig is dan er op dat moment geboden kan worden,
- het kind 'doordraait'
- de activiteit van het kind de bezigheden van een ander kind onmogelijk maakt.

Duidelijkheid is van groot belang. Om het ongewenste gedrag te stoppen, is het belangrijk om op één lijn te zitten en consequent te handelen. Gedrag van een kind kan storend of gevaarlijk zijn voor de ander of voor het kind zelf. Het kan zijn dat het ene kind iets wel aan kan terwijl dit niet voor een ander kind geldt. Elk kind is anders, dit is ook afhankelijk van de leeftijd en de ontwikkeling van het kind. We respecteren de wil van het kind, maar dit betekent niet dat we er (direct) gehoor aan geven. Wanneer we gedrag of een activiteit moeten stoppen doen we dat zoveel mogelijk door de situatie uit te leggen. Doen kinderen gevaarlijke spelletjes dan verbieden we dat. Veiligheid gaat voor.

3.4.4 Belonen en corrigeren

Het is voor een kind belangrijk om te weten wat de grenzen zijn. Door het vriendelijk, duidelijk en consequent optreden van de pedagogisch medewerker leert het kind wat wel en niet kan.

De pedagogisch medewerkers benaderen het kind op een positieve manier en prijzen het gewenste gedrag. We spreken liever van corrigeren dan van straffen. Corrigeren kan op verschillende manieren gebeuren. De pedagogisch medewerker keurt gedrag af wanneer het belang van andere kinderen in het gedrag komt. Daarbij wordt het *gedrag* van het kind afgekeurd, niet het kind!

Pedagogisch medewerkers zijn terughoudend bij het ingrijpen in een conflict tussen groepsgenoten zolang kinderen elkaar geen pijn doen of er onveilige situaties (kunnen) ontstaan. Heel vaak lost een conflict tussen kinderen zich juist snel op omdat er geen volwassene bij betrokken is. Lukt het de kinderen niet om de ruzie te beslechten, dan zal de pedagogisch medewerker een handje helpen. Dit kan door afspraken te maken met het kind als het bijvoorbeeld een krachtmeting betreft rond het gebruik van een stuk speelgoed: "eerst mag hij/zij op de skelter en dan mag jij".

De pedagogisch medewerker houdt rekening met de karaktersverschillen van de kinderen. Een minder weerbaar kind zal aangemoedigd worden en een nadrukkelijk aanwezig kind wordt afgeremd. Zo zal ook eerst het kind wat verdriet heeft getroost worden, voordat we het voorval met de betrokken kinderen bespreken.

Soms helpen waarschuwingen niet, blijft een kind ongevoelig voor opmerkingen of afspraken met de pedagogisch medewerker en gaat hij door met het ongewenste gedrag. Om het kind tot bezinning te brengen wordt gebruik gemaakt van een bekend middel; Even apart in een rustige ruimte en daarna babbelen met de pedagogisch medewerker. Het kind wordt hierdoor even buiten het groepsgebeuren geplaatst en tot rust gebracht. Over het algemeen is dit een goede methode voor het kind om snel tot zichzelf te komen en weer over te gaan tot de orde van de dag.

Mocht het dan voor het kind niet over zijn en zijn of haar gedrag blijft dan word er contact opgenomen met de ouders. Het contact met de ouder is daarom belangrijk. Alles zal op een eerlijk met de ouder besproken worden.

3.4.5 Oplossen van conflicten

In een groep met kinderen spelen regelmatig kleine botsingen of conflicten. Echte ruzies tussen kinderen zijn zeldzaam. Botsingen zijn leermomenten. Kinderen leren sociale vaardigheden om hun

mening duidelijk te maken, de ander te begrijpen en oplossingen te zoeken. Zo leren ze belangrijke sociale en morele regels.

Dit doen we o.a. door;

- niet direct te reageren; alleen in de gaten houden of ze het zelf oplossen
- herinneren aan de regels om elkaar geen pijn te doen
- de pedagogisch medewerker bemiddeld tussen de kinderen.
- Bij buitensporig gedrag zoals brutaal zijn, schelden en vechten word na de tweede waarschuwing de ouders gebeld. Tijdens dit telefoongesprek zal besproken worden wat de consequenties zijn.

4.1 Tot slot, items voor het komende jaar

Dit pedagogisch werkplan is geen statisch geheel maar een proces dat continu in beweging is. Nieuwe pedagogische ontwikkelingen in de kinderopvang worden door ons gevolgd en met het team besproken. De daaruit voortvloeiende ideeën en samenwerkingsverbanden kunnen in de praktijk worden uitgetoetst. Als blijkt dat nieuwe pedagogische werkwijzen passen binnen onze algemene visie en in de praktijk getoetst zijn, kunnen zij in een volgende versie van dit werkplan opgenomen worden.

Vaak besteden we aandacht aan specifieke pedagogische jaarthema's, speciale (vakantie)activiteiten en evaluaties.

Items die we bij BSO De Wingerd in het komende jaar nader willen bekijken en aanscherpen zijn:

- Opzetten kinderraad;
- Het creëren van samenwerkingen met de verschillende partijen in de buurt met als doel om het aanbod voor de kinderen te versterken.
- Planmatig aanbieden van workshops met partners in Esbeek

